

Nr 176.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Örby nr 2 Bossgård med Kungsfors nr 1 i Älvsborgs län; given Stockholms slott den 29 maj 1914.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att de till förra majorsbostället 1 mantal Örby nr 2 Bossgård med 1 mantal Kungsfors nr 1 i Örby socken av Älvsborgs län hörande lägenheterna Kungsforstorpet med Kvarntorpet, Kungslid, Anderslid, Svedjan, Hagen, Vrå eller Lilla Vrå, Stathedstorpet och Ljungslätt må var för sig med i statsrådsprotokollet angivet område från egendomen upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående upplåtande av egnehems lägenheter från vissa kronoegendomar och med iakttagande av de i kungl. brevet till domänstyrelsen samma dag meddelade närmare bestämmelser i fråga om tillämpningen av berörda grunder samt med förbehåll om rätt *dels* för änkan Lotta Johansdotter att under sin återstående livstid få utan avgäld kvarbo i de henne tillhöriga byggnader å lägenheten Kungslid, *dels* för innehavare av lägenheterna Kungsforstorpet, Svedjan, Hagen, Vrå, Stathedstorpet och Ljungslätt till utfartsvägar över egendomens mark, *dels* för kronan att för all framtid begagna nu befintliga vägar å lägenheterna, *dels ock* för kronan att avverka och för kronans räkning försälja alla å lägenheterna med undantag av lägenheten Vrå nu befintliga träd med en diameter vid brösthöjd av 10 centimeter och däröver med fri avforslingstid för sålunda avverkade träd till och med år 1917.

De till ärendet hörande handlingar och kartor skola riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Johan Beck-Friis.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 29 maj 1914.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern **HAMMARSKJÖLD**,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena **WALLENBERG**,
Statsråden: **HASSELROT**,
 VON SYDOW,
 friherre **BECK-FRIIS**,
 STENBERG,
 LINNÉR,
 MÖRCKE,
 VENNERSTEN,
 WESTMAN,
 BROSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet friherre Beck-Friis anförde vidare. Vid en år 1913 å förra majorsbostället 1 mantal Örby nr 2 Bossgård med 1 mantal Kungsfors nr 1 i Örby socken av Älvsborgs län hållen arrendeuppskattning för uppgörande av förslag till förnyad utarrendering från den 14 mars 1916 av nämnda egendom, som nu lämnar 1,800 kronor i årligt arrende, har förslag väckts om försäljning av lägenheter från egendomen.

I skrivelse den 13 mars 1914 har domänstyrelsen underställt detta förslag Kungl. Maj:ts prövning och för sådant ändamål överlämnat

ärendet rörande handlingar, däribland en av extra lantmätaren Ivar E. Thomander år 1912 upprättad karta över alla ägorna till egendomen, ävensom kartor med beskrivningar över de till försäljning föreslagna lägenheterna.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, bland annat, följande.

Egendomen, som är belägen 5 kilometer från Skene och Kinna järnvägsstationer, innehåller en areal av 285 hektar 97.3 ar, därav 75 hektar 12.2 ar tomt och åker, 11 hektar 95.9 ar äng, 197 hektar 31.4 ar betes- och skogsmark och 1 hektar 57.8 ar impediment.

Uppskattningsmännen hava föreslagit, att följande lägenheter måtte med å kartan med röda gränslinjer utmärkta områden fränskiljas egendomen och försäljas, sedan all å lägenheterna växande skog om 10 centimeter vid brösthöjd och däröver för kronans räkning avverkats och bortförts, nämligen:

| Lägenhetens namn | Ägofigurer å kartan | Areal | | Salu- | Arrende- |
|--|--|-------|------|--------|----------|
| | | Har | Ar | värde | värde |
| | | | | Kronor | Kronor |
| Kungsförstorpet med Kvarn- torpet | 136—155, 157, av 158, 159—162, av 163 | 9 | 22.0 | 1,400 | 100 |
| Kungslid | av 158, av 163, 164—178, 180—207 | 9 | 28.1 | 1,300 | 75 |
| Anderslid | 283—308 | 7 | 45.1 | 1,250 | 75 |
| Svedjan | av 44, av 45, av 46, av 47, 264—266, 266 a, 267—276, 276 a, 277—282 | 5 | 63.4 | 650 | 40 |
| Hagen | av 44, av 45, 258—263 | — | 38.6 | 100 | 10 |
| Vrå eller Lilla Vrå | av 43, av 44, 249—257 | 1 | 27.3 | 150 | 15 |
| Stathedstorpet | 312—322 | 2 | 56.6 | 250 | 15 |
| Ljungslätt | 323—332 | 2 | 92.0 | 450 | 25 |

Lägenheten Kungsförstorpet är bebyggd med egendomens arrendator tillhöriga hus, övriga lägenheter med innehavarna tillhöriga byggnader.

Dessutom finnes på egendomens utmark, den så kallade Byaskogen, en lägenhet Brodalen med Brobacken, bebyggd med innehavaren Erik Johansson tillhöriga byggnader. Uppskattningsmännen hava hemställt, att då utmarken enligt jägmästarens av uppskattningsmännen biträdda förslag skulle ställas under skogsstatens omedelbara vård och förvaltning och lägenheten Brodalen med Brobacken komme att behövas såsom skogsarbetarbostad, ifrågavarande lägenhet skulle upplåtas till innehavaren utan avgäld under hans återstående livstid.

Å lägenheten Kungslid finnes bostadslägenheten Kungaliden, som sedan 40 år bebos av 79-åriga änkan Lotta Johansdotter, vilken äger husen å lägenheten. Uppskattningsmännen hava hemställt, att änkan Johansdotter måtte tillförsäkras rätt att under sin återstående livstid utan avgäld bebo lägenheten.

Uppskattningsmännen hava hemställt, att för alla lägenheter, som ej vore belägna vid allmän väg, måtte förbehållas rätt att begagna utfartsväg över huvudgården och att kronan måtte förbehållas rätt att för all framtid begagna nu befintliga vägar å lägenheterna.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet har förklarat sig icke hava något att erinra emot uppskattningsmännens förslag.

Domänstyrelsen har ej heller haft något att i huvudsak erinra mot det uppgjorda förslaget. Innehavaren av bostadslägenheten Vrå hade emellertid anhållit att få köpa all å lägenheten växande skog. Denna framställning har synts styrelsen böra vinna avseende. Då jägmästaren uppskattat växande skogens värde till 230 kronor, har styrelsen ansett lägenhetens saluvärde kunna sättas till 350 kronor.

Vid försäljning av de lägenheter, varå kronan skulle avverka den grövre skogen, borde enligt domänstyrelsens mening förbehåll göras om rätt för kronan till fri avforslingstid för virket till och med år 1917.

För egen del instämmer jag med domänstyrelsen. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen medgiva, att lägenheterna Kungsförstorpet med Kvarntorpet, Kungslid, Anderslid, Svedjan, Hagen, Vrå eller Lilla Vrå, Stathedstorpet och Ljungslätt må var för sig med ovan angivet område från egendomen upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar och med iakttagande av de i nådiga brevet till domänstyrelsen samma dag meddelade närmare bestämmelser i fråga om tillämpningen av berörda grunder samt med förbehåll om rätt *dels* för änkan Lotta Johansdotter att under sin återstående livstid få utan avgäld kvarbo i de henne tillhöriga byggnader å lägenheten Kungslid, *dels* för innehavare av lägenheterna Kungsförstorpet, Svedjan, Hagen, Vrå, Stathedstorpet och Ljungslätt till utfartsvägar över egendomens mark, *dels* för kronan att för all framtid begagna nu befintliga vägar å lägenheterna, *dels ock* för kronan att avverka och för kronans räkning försälja alla å lägenheterna med undantag av lägenheten Vrå nu befintliga träd med en diameter vid brösthöjd av 10 centimeter och däröver med fri avforslingstid för sålunda avverkade träd till och med år 1917.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagade Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall och förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga . . . till detta protokoll utvisar, skulle avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:
Hugo Nordlander.
